

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מינהל עובדי הוראה
 אגף א' התמחות וכניסה להוראה

לקראת שנת ההתמחות (סטאז') בשנת הלימודים הבאה

חובת התמחות בהוראה

ההתמחות בהוראה (סטאז') מתבצעת בשנת העבודה הראשונה במערכת החינוך, והיא חובה לכל בוגרי המסלולים ללימודי תעודת הוראה. אפשר להשתלב בהתמחות החל בשנת הלימודים האחרונה לתואר ולתעודת ההוראה. על כל מתמחה להצטייד באישור סיום לימודים ממוסד ההכשרה לצורך השיבוך במערכת החינוך.

פטורים מהתמחות הם עובדי הוראה קבועים במערכת החינוך, או בעלי ותק של 5 שנים בהוראה. לקבלת פטור לזכאים יש לפנות אל מר משה מאיר mosheme@education.gov.il

מקום העבודה בשנת ההתמחות

ככלל, ההתמחות בהוראה תיעשה בשכבת הגיל (קדם-יסודי, יסודי, חט"ב או על-יסודי) ובהתמחויות (מקצועות ההוראה) שהמתמחה הוכשר להם במהלך ההכשרה להוראה. על כל מועמד להתמחות למצוא עבודה בהתאם להכשרתו. יש לפנות למפקחים במחוזות, ואפשר גם לברר ישירות בבתי הספר.

ההתמחות בהוראה היא עבודה במערכת החינוך בהעסקה ישירה על ידי משרד החינוך או על ידי בעלויות בחינוך העל-יסודי. ההתמחות בהוראה תוכר גם בבתי ספר שבפיקוח משרד העבודה. ההתמחות בהוראה תוכר במסגרות היל"ה, אם יש לפחות 10 תלמידים בקבוצה. ההתמחות בהוראה תוכר גם בהתמחות הנעשית במסגרת תוכנית לימודים נוספת (תל"ן), בהתאם לרשימת מסגרות תוספתיות מאושרות שתפורסם באתר האגף.

היקף משרה להתמחות

היקף משרה להתמחות הוא שליש משרה לפחות. המתמחה הוא שאחראי לדאוג לכך שעבודתו תהיה בהיקף של שליש משרה לפחות. אם יתברר בהמשך כי לא מדובר בשליש משרה האגף יאלץ לא להכיר בשנת ההתמחות.

משרת הוראה למתמחים ברפורמת "אופק חדש"

כאמור, היקף המשרה להתמחות הוא שליש משרה לפחות.

כל מתמחה שישבוך בבית ספר יסודי רשמי או בחטיבת ביניים רשמית, או יעבוד בחינוך הקדם-יסודי, תנאי העסקתו ושכרו יהיו לפי הסכם "אופק חדש", כדלהלן:

בהסכם "אופק חדש" - שליש משרה הוא היקף של 12 שעות שבועיות. העסקה בהיקף הקטן משליש משרה לא יכולה להיחשב להתמחות.

פירוט הרכב שליש המשרה עפ"י הסכם "אופק חדש"

- שעות ההוראה יורכבו משלושה סוגים: שעות פרונטאליות, שעות פרטניות ושעות שהייה.
- שעות פרונטאליות: הוראה במליאת הביתה. בבית ספר יסודי - 8 שעות שבועיות; בחטיבת ביניים - 7 שעות שבועיות.
- שעות פרטניות: 2 שעות שבועיות. בחינוך היסודי ובחטיבת הביניים השעות הפרטניות מיועדות להוראה של קבוצה המונה 1-5 תלמידים.
- שעות שהייה: בחינוך היסודי - 2 שעות שבועיות; בחטיבת הביניים - 3 שעות שבועיות. שעות שהייה מיועדות לפעילות שלהלן: פגישות עבודה עם החונך, השתתפות בפגישות עם הצוות הבית-ספרי, מפגשים פרטניים עם הורים, הכנת חומרי למידה ובדיקת עבודות ומבחנים.

הרכב שליש המשרה בחינוך הקדם-יסודי

לאגנת מנהלת גן: 10 שעות עבודה בגן הילדים. לאגנת משלימה: 11 שעות עבודה בגן הילדים.

לנוחיותכם, להלן התפלגות המשרה ב"אופק חדש" בבתי ספר:

היקף העסקה	100%	70%	50%	33% למתמחה
שעות פרונטאליות	26	18	13	8-7
שעות פרטניות	5	4	2	2
שעות שהייה	5	3	3	3-2
סה"כ שעות	36	25	18	12

היקף המשרה למתמחים ברפורמת "עוז לתמורה" בחטיבה העליונה

כאמור, היקף המשרה להתמחות הוא שליש משרה לפחות.

מתמחה שישוּבֵך בחטיבה העליונה, תנאי העסקתו יהיו לפי רפורמת "עוז לתמורה" כדלהלן:

בהסכם "עוז לתמורה" - שליש משרה הוא היקף של 13.5 שעות שבועיות. העסקה בהיקף הקטן משליש משרה לא יכולה להיחשב כהתמחות.

שליש המשרה בזיקה לרפורמת "עוז לתמורה" יורכב משלושה רכיבים: שעות פרונטאליות (כולל שעות חינוך, שעות הכנה לבגרות ושעות תפקיד אחרות), שעות פרטניות ושעות תומכות הוראה.

- שעות פרונטאליות: 8 ש"ש להוראה במליאת הביתה וגם עבור שעות תפקיד, והן יבוצעו על ידי המורים בין כותלי בית הספר וישמשו לביצוע המשימות המוטלות על בעל התפקיד במסגרת תפקידו.
- שעות פרטניות: 2 ש"ש. בשעות אלו יעבוד המורה עם תלמיד אחד או בקבוצה של עד שלושה תלמידים, או לפי החלטה של צוות פדגוגי בראשות מנהל בית הספר - עד חמישה תלמידים, לצורך תגבור לימודי, הרחבה והעמקה, וליצירת שיח משמעותי.
- שעות תומכות הוראה: 3.5 ש"ש. בשעות אלו ישהה המורה ויעסוק בפעילויות שלהלן: פגישה עם החונך, ישיבות עבודה, השתלמויות צוותיות, שיחות עם הורים, הכנת חומרי הוראה, בדיקת עבודות ומבחנים.

התפלגות המשרה ב"עוז לתמורה" בבתי הספר העל-יסודיים:

היקף המשרה	100%	75.00%	50.00%	33.75% לצורך התמחות
שעות פרונטאליות	24	18	12	8
שעות פרטניות	6	4.5	3	2
שעות תומכות הוראה	10	7.5	5	3.5
סה"כ שעות הנוכחות השבועית בבית הספר	40	30	20	13.5

ככלל, תנאי ההצטרפות ל"עוז לתמורה" הוא רישיון לעיסוק בהוראה. מתמחה נכנס לרפורמת "עוז לתמורה" ללא רישיון, שכן שנת ההתמחות היא אחד התנאים לקבלת רישיון לעיסוק בהוראה.

מי שלא השתלב באחת הרפורמות ומועסק במסגרת כמו "תל"ן, "כנ"ל:

היקף שליש משרתו בהוראה: 10 שעות הוראה ביסודי ובקדם יסודי, ו-8 שעות הוראה בעל יסודי.

שכר המתמחה בשנת ההתמחות בהוראה

עבודה בהוראה ללא שכר אינה נחשבת להתמחות כלל. המתמחים משתכרים על פי אישורי סיום הלימודים שבידיהם, ובזיקה לרפורמות. הגורם המשלם הוא משרד החינוך או הבעלות, או הגוף שאושר כתל"ן ופורסם באתר האגף.

משך ההתמחות

משך ההתמחות הוא שנת לימודים אחת. אם לא הוצע למתמחה שיבוך לשנת לימודים מלאה - תוכר התמחותו אם הועסק שישה

חודשי עבודה מלאים **באותה השנה**, בהיקף הנדרש להתמחות. המועד האחרון לכניסה להתמחות, **לצורך עבודה בטווח של שישה חודשים לפחות, הוא 20 בדצמבר בכל שנה**.
(תוכנה גם שתי תקופות עבודה של שלושה חודשים לפחות כל אחת, באותה שנה). בכל מקרה, צבירה של ימי עבודה בודדים של מילוי מקום יומי לא תוכר כהתמחות בהוראה.

ותק וקידום בדרגות בשנת ההתמחות

שנת ההתמחות נחשבת לשנת ותק לקביעות, בתנאי שמשיך תקופת ההתמחות עונה על הכללים להכרה בשנה זו כשנת ותק: לא פחות משישה חודשי עבודה באותה שנה.
ב"אופק חדש" - נוסף להכרה כוותק לקביעות - שנת ההתמחות מוכרת גם כוותק לצורך הבראה ולצורך מענק יובל. אולם שנת ההתמחות איננה נחשבת כוותק לשכר או כוותק לצורך קידום בדרגה ברפורמה "אופק חדש". כל תהליכי הקידום בדרגה מחושבים החל מהשנה שלאחר ההתמחות.
ב"עוז לתמורה" - שנת ההתמחות מוכרת לוותק לכל דבר ועניין.

טופס כניסה להתמחות

מייד עם מציאת עבודת ההוראה על המתמחה למלא את טופס הכניסה להתמחות באופן **מקוון**. מתמחה שבוחר לעשות את סדנת ההתמחות במכללה לחינוך יירשם באמצעות הטופס הנמצא **באתר המכללה**; מתמחה שבוחר לעשות את סדנת הסטאז' באוניברסיטה יירשם באמצעות הטופס הנמצא **באתר האגף**.

סדנת ההתמחות בהוראה, סדנת הסטאז'

בשנת ההתמחות חייב המתמחה להשתתף בסדנה לתמיכה, העצמה והתפתחות מקצועית - סדנת סטאז'. המתמחה חייב להשתתף בסדנת סטאז' לאורך כל השנה, באחת מן המכללות לחינוך או האוניברסיטאות. יש להירשם לסדנה כבר באוגוסט. קבלת הרישיון מותנה גם בעמידה בהצלחה בדרישות הסדנה.
למתמחה ב"אופק חדש" לא תוכר סדנת הסטאז' לצורך הפיתוח המקצועי. למתמחה ב"עוז לתמורה" תוכר סדנת הסטאז' כגמול לפיתוח המקצועי, **רק אם עשה את סדנת הסטאז' אחרי שכבר היו לו תואר ותעודת הוראה**.
מתמחה שהועסק בתנאי "אופק חדש" או "עוז לתמורה", והשתתף בשנת ההתמחות, יכול נוסף לסדנת הסטאז' להשתתף בהשתלמות מוסדית - והיא תוכר לו כ-30 שעות לצורך קידום בדרגה.

עבודה עם חונך

מייד עם השיבוץ בעבודה יש להיות בקשר עם חונך/ת. החונכים מסייעים למתמחים בקליטתם בעבודה מבחינה מקצועית, חברתית ואישית.
מורה חונך למתמחה בבית הספר הוא עובד הוראה בתפקיד מורה המועסק בסגל בית הספר שבו מועסק המתמחה. גננת חונכת למתמחה בגן ילדים היא עובדת הוראה בתפקיד גננת המועסקת בגן ילדים באותו יישוב שבו מועסקת המתמחה. מינוי מורה חונך ייעשה על ידי מנהל בית הספר. מינוי גננת חונכת ייעשה על ידי מפקחת גן הילדים. מנהל בית ספר, סגן מנהל או מפקחת גן ילדים לא ישמשו כחונכים.

תפקידי המורה החונך/הגננת החונכת

חונך את המתמחה במהלך שנת ההתמחות ומספק לו תמיכה בשלושה תחומים: המקצועי, הרגשי והמערכת; מסייע למתמחה להיקלט במוסד החינוכי באמצעות טיפוח היכולות החינוכיות לעבודתו; מהווה עבור המתמחה כתובת להיוועצויות רחופות, לתמיכה ולפתרון בעיות שנוצרות במהלך העבודה, עם תלמידים, עם הורים ועם אנשי הצוות. עוד הוא שותף בתהליך ההערכה של המתמחה על שני שלביו: ההערכה המעצבת באמצע השנה, וההערכה המסכמת לקראת סיום השנה, לקראת קבלת הרישיון לעיסוק בהוראה.

דרכי העבודה של המורה החונך/הגננת החונכת

- קיום מפגש שבועי אישי, קבוע, ורציף של שעה עם המתמחה, בזיקה לעבודתו ולנושאים החינוכיים שהוא נחשף אליהם במהלך עבודתו.
- צפייה בשיעורי המתמחה וקיום שיחת משוב לאחר כל תצפית. צפייה בשני שיעורים לפחות בכל מחצית של שנת הלימודים, בתיאום מראש עם המתמחה. החונך יתעד את התצפיות ואת שיחת המשוב ויביאן לידיעת המתמחה, וכן ישמור אותן כעדויות תומכות להערכה.
- אפשר צפייה בשיעורים שמעביד החונך. מומלץ כי המתמחה יצפה במהלך שנת הלימודים בשני שיעורים לפחות שהחונך מלמד, בתיאום מראש.
- יצירת קשר עם מנהל בית הספר/מפקחת גן הילדים, בעלי תפקידים וכלל הצוות לפיתוח תרבות קליטה מיטבית למתמחים במערכת החינוך.

התנאים הנדרשים כדי לשמש כמורה חונך/גננת חונכת

- מורה/גננת בפועל, המועסק על ידי משרד החינוך או הבעלות ואינו בשבתון או בפנסיה.
- בעל תעודת הוראה או רישיון לעיסוק בהוראה.
- בעל ותק של ארבע שנים לפחות בהוראה.
- בעל ניסיון בהוראה בשכבת הגיל ובחלק ממקצועות ההוראה שהמתמחה מלמד.
- בעל גישה חיובית לקליטת עובדי הוראה חדשים, מתוך רצון להעצים עמיתים להצלחה בהוראה.
- בוגר קורס להכשרת "חונכים ומלווים" מאחד המוסדות האקדמיים להכשרת מורים, או לחלופין לומד במקביל לעבודתו כחונך בקורס להכשרת "חונכים ומלווים" באחד המוסדות האקדמיים להכשרת מורים.

תגמול המורה החונך/הגננת החונכת

- גמול חונכות ב"אופק חדש" וב"עוז לתמורה":
- חונכות של מתמחה אחד: 2.4% מהשכר המשולב.
- חונכות של שני מתמחים, כל אחד בשעת חונכות נפרדת: 4.8% מהשכר המשולב.
- חונכות של שלושה מתמחים, כל אחד בשעת חונכות נפרדת, בתוספת מפגשים משותפים לקבוצת החדשים: 7.2% מהשכר המשולב.
- שעה אחת משעות השהייה של החונך ושל המתמחה תוגדר כשעת "חונכות למתמחה".

הערכת המתמחה

במהלך השנה יבוצעו שתי הערכות: הערכה מעצבת - הערכת אמצע שנה (בחודש ינואר), והערכה מסכמת. ההערכה המעצבת תיעשה על ידי השותפים להערכה - המתמחה, מנהל בית הספר והחונך. הערכה מסכמת מקוונת תיעשה על ידי ועדה בראשות מפקח או מנהל. נתוני ההערכה ייקלטו באמצעות מערכת מקוונת. הערכה היא הקובעת אם המתמחה עבר בהצלחה את שנת ההתמחות.

רישיון לעיסוק בהוראה

התנאים לקבלת רישיון: זכאות לתואר אקדמי, זכאות לתעודת הוראה, אישור השתתפות בסדנת סטאז', הצלחה בהערכה המסכמת בתום שנת ההתמחות. המתמחה ישלח את האישור על ההתמחות, והאישור על סדנת הסטאז', בצירוף מסמכי סיום תואר וסיום תעודת הוראה, אל האגף הבכיר לכוח אדם בהוראה, לצורך קבלת רישיון לעיסוק בהוראה. הרישיון יישלח אל המתמחה בדואר. מתמחה שקיבל בהערכה המסכמת המלצה על שנת התמחות נוספת או שנקבע כי נכשל בהתמחות - לא יוכל לקבל רישיון לעיסוק בהוראה ויהא עליו לחזור על שנת ההתמחות, כולל סדנה. מידע על הגשת ערר ניתן למצוא באתר.

צוות אגף ההתמחות בהוראה מאחל לך הצלחה רבה בכניסתך לעבודה באגף החינוך.

מידע נוסף ועדכני קיים באתר אגף התמחות וכניסה להוראה, בכתובת:
<http://www.education.gov.il/staj>

בהצלחה!

מצורפים כמה קישורים שיכולים להיות לכם לעזר:

[נחיתה רכה](#)
[מסטודנט למורה](#)

